

MUSIKKEN TIL “SOMMERFUGL”

Musikken er udvalgt af Maria Helleberg. De to middelalder-ensembler Almune og Götterfunken har arrangeret og indspillet musikken på albummet af samme navn.

1 TOURDION

Side 24 ff

Det er vores introduktion til lydverdenen. Personernes verden i det hele taget. Og det er Ingerd og Nils' bryllup på Bergenhus.

2 AQUELLA MORA GARRIDA

Side 107-114

Den spanske sang som biskop Gadh (der har boet i Rom hos Borgia-paven) præsenterer ved den svenske rigsforstander Svante Nilssons bryllup med den danske Mette Dyre i 1504.

Gadh vil forskønne forholdet mellem den mildt sagt dekadente, men også dødeligt forelskede Svante og hans fru Mätta. Svante lider af syfilis og Mette opfattes som enten spion, giftmorder eller forræder.

3 L'AMOR, DONA, CH'IO TE PORTO

Side 137-144 og 220-225

Ingerd er lykkelig i sit ægteskab, trods aldersforskel. Hun lærer sin verden at kende gennem venners langt mere voldsomme privatliv. Og så bliver Erik Valkendorf ærkebiskop i Trondheim. Uden helt at erkende det, indleder de to et platonisk kærlighedsforhold. Valkendorf vil gerne vise hende sine følelser, men aldrig blive vulgær. Så han danser denne italienske dans med hende, hvis titel hun end ikke aner.

4 BELLE QUI TIENS MA VIE

Side 211-217 og 313-323

Der er både hits og evergreens i 1500-tallet. En af de mest brugte melodier handler sjovt nok om kærlighed. Sensualiteten er en fast bestanddel, men aldrig så stærkt som her. Alle i Ingerds familie kommer til at opleve meget forskellige versioner af livsændrende kærlighed.

5 SUITE: BRANLE DES HERMITES, SABOTS, CHEVAULXS

Side 210-214 og 243-254

Ingerd er kun 16 år da hun føder sin første datter. Margrethe vælger selv sin ægtefælle, der ikke alene arver umådelige rigdomme, men også titlen som statholder Nordenfjelds – dvs. over alt mellem Bergen og Nordkapp, inklusive Trondheim. Vincens Lunge er den heldige mand. Lettere vanvittig, karismatisk, begavet og uvederhæftig på et højere plan. Dansen her er hans præsentation af sig selv: han har studeret i Frankrig, været rektor på Universitetet og siddet som lensmand på Krogen.

6 EIN FESTE BURG IST UNSER GOTT

Side 254-256 og 284-285

Reformationen rammer Norge med Vincens Lunge. Ærkebiskop Valkendorf giver Ingerd Luther at læse, men foretrækker Erasmus. Vincens er overbevist og vil undervise ærkebiskoppen. Og da han omsider får nøglerne til Bergenhus' faste borg, fæster han 140 svende, der synger Luthers salmer når de går til bords.

7 REQUIEM AETERNAM

Side 227-232 og 266-277

I løbet af et år mister Ingerd sin elskede mand Nils – og sin elskede ven, ærkebiskop Valkendorf, der er flygtet til Rom. Valkendorfs død er ved at knuse hende, men Nils' død får hende til at vokse.

8 ALLEMANDE

Side 296-298

Ingerd "tager over" efter sin mand, som Nils ønskede det. Året efter hans død overværer hun en messe i Nidaros-domen. Bagefter vover hun at danse med sin førstesvend, Jon, hvis ansættelse var den sidste beslutning Nils tog inden sin død. Jon danser bondedans med hende, og hun erkender sin egen forelskelse. Som hun endnu tror er helt ubrugelig.

9 FORTUNA DESPERATA / NASCI PATI MORI

Side 307-323 og 482-486

Igen og igen fremstilles verden på den ene side som en jammerdal ("Fødes, lide, dø" gentager sangerne her) og på den anden side som en skøn, foranderlig, prægtig sanselig enhed. Denne skønne verden indbyder til deltagelse. Ingerd og Jon indleder deres livslange forhold uden at ane hvordan man gør.

Modsætningen er Niels Lykke og Ingerds yngste datter Lucies dødsdømte kærlighedsforhold.

10 LA SPAGNA

Side 430-433 og 518-526

Ingerds nye rolle som storgodsejer og politisk faktor er ingen dans på roser. Den nye ærkebiskop Olav Engelbrektsen og hun spiller dårligt sammen, mildt sagt. Ubehag udarter til åbent fjendskab. Men Ingerd har energi og den synes kun at vokse i konfrontationerne.

11 MILLE REGRETZ

Side 512-513 og 542-548

Josquin des Prez' mest kendte sang blev en af århundredets store, sørgelige kærlighedssange. Ingerds værste oplevelse og erfaring er Niels Lykke og hendes yngste datter Lucies umulige, ulovlige kærlighed, der opfattes som blodskam, og ender med Niels henrettelse, deres lille søns død og hendes sindssyge.

12/13 LES BOUFFONS / ALL MEIN GEDANKEN

Side 452-453 og 552-556

Men der er håb derude. Lucie møder en mand, der ikke kender hendes historie, og som taler med hende, som om hun ikke var syg. Jens Bielke, ung, ludfattig dansker. Ingerd overhører sin datters frieri: hun synger et enkelt vers af en gammel sang:

Du ausgewählter einiger Trost, gedenk daran!
Leib und Gut, das sollst du gar zu eigen hab'n
Dein, dein, dein will ich ewig bleiben
Du gibst mir Freud und hohen Mut
und kannst mir Leid vertreiben.

Trolovelsesfesten bliver også en fest for Ingerds familie. Måske har hun tabt politisk, og Norge har tabt status som selvstændigt land, men hendes værk består. Døtrene og deres mænd og deres gode ægteskaber. Døtrene er gået sammen om at danse den nye situation.